dentibus, menſuramque illius ad [1] centum usque virorum numerum extendimus, & utriusque magiſtratus annonas [2], illi adſignamus, ſed & adſeſſori & reliquis. Quæ quidem ex ſubjectis ſacræ huic noſtræ conſtitutioni deſcriptionibus clara faciemus. Habeat item Adreſponſum [3], *ſive apocriſiarios*, ut inter milites omnia recte gerantur atque ordine: adeoque & aliis eum militibus qui per dictam provinciam ſtationes agunt, imperitare ſancimus.

CAP. II.

MIttemus ſane, qui id officii ſuſcepturus eſt, unum aliquem de probatis, & de numero noſtrorum procerum, unde [4] & olim prætores procedebant, ſuisque laboribus adornabant rempubl. nunc reſidentes in ſolo Italico, nunc proficiſcentes ad loca forenſia. Ac talis quidem ſemper ſui ipſius memor, & unde illi hæc adminiſtratio acceſſerit, venerandum ſe præbeat ſubditis, horrendum latrocinantibus & maleficis, omnia majore cum fiducia peragens. Neque dubium [5] quin puris utetur manibus, quandoquidem & officium gratis ſuſcipit: & alioqui lex noſtra nuper a nobis lata, omnibus omnino magiſtratibus in ipſa deſcriptis, præcipit ut manus contineant (qua de cauſa & juramentum [6] præſtant) & ſecundum leges noſtras dijudicent, omnemque æquitatem & juſtitiam ſubditis impertiant. Eo pacto cum reipub. ſuæ ſtatum veteres Romani exornarent, omnibus aliis rebus publ. potiti ſunt. Quis enim hunc magiſtratum non revereatur ſimul & horreat, videns duplici eum forma excubias agere, tum ut quæ lex jubet, facile ordinet, tum vero, ſi quid de lege violetur, ut hoc armis corrigat? §. 1. Quibus autem de rebus Prætorem [7] Piſidiæ in lege quæ de ipſo conſcripta eſt, appellavimus, de iisdem pulchrum putavimus & hunc appellare. Oportet enim ut cum undique gratuitum hoc officium ſuſcipiat, ab omnibus, & ipſe ſordibus alieniſſimus ſit, his ſolis contentus, quæ fiſcus præſtat, prout jam ante de præſidalibus officiis lata lex differit, ut item in rebus gerendis ſyncerum & juſtum ſe præbeat, ac quo modo adminiſtrationis ratio permiſta eſt, ita & ipſe harmoniam animi ſui nunc acutioribus & intentis, nunc lenioribus & remiſſis ſonis contemperet. §. 2. Odio quoque habeat & puniat omne adulterium [8], ad hæc homicidium, ſed multo [9] his vehementius raptus virginum. Cæteros etiam maleficos, ſi quidem incurabili morbo laborant, citra exceptionem puniat: ſi vero mediocriter, ad meliorem frugem transponat. † Inſuper neminem improbe agentium revereatur, etſi [10] dives, etſi majore aliqua dignitate præditus ſit. propterea enim de numero præſtantiorum electum ipſum mittimus, ut pro ſua potentia neceſſe non habeat cuiquam alii attendere, quam nobis & legibus, ſecundum [11] quas & ipſe judicet, & ſubditos vitam inſtituere procuret.

CAP. III.

SEd neque ſocordiæ ſe dedat, neque alicui injuriam faciat, ne ejus provinciæ homines cui præeſt, propter injurias illic acceptas, regionem [12] ſuam relinquant & continue nobis hic faceſſant negotia. † Quin ipſe prius audientiam his quæ ad eum referuntur, præbeat, eaque diſceptet: & usque memor honoris quem illi detulimus, ita adminiſtrationis laboribus ſe exerceat, ut laudem inde, & a rationibus geſti magiſtratus reddendis dicendaque cauſa immunitatem conſequatur. Illud certo ſciens, quod ſi quis nos adeat referens domeſticam ſibi rem incommodis affectam eſſe, ſiquidem expertus apud eum, jus ſuum obtinuiſſet, hunc ipſum ſine aliquo dato reſponſo remittemus: ſi vero cum prius ad ipſum retuliſſet, deinde non obtento jure ſuo, ad nos decurrat, tunc non illi nos in poſterum, ſed ei qui magiſtratu fungitur, judicium conſtituemus, & quemadmodum ampliorem ei honorem reddidimus, ita & ſi ſocordiæ eum ſe dare, & his quæ in ipſum contulimus, negligentius uti deprehenderimus, opem feremus legibus, & convenienti eum animadverſione [13] perſequemur: & quemadmodum ille neque verba noſtra, neque leges, neque formam & gradum magiſtratus veretur, ita neque nos ipſum verebimur, ſed perinde ei obviabimus, ut & ipſe rerum adminiſtratione utetur: & ſive ſordidis eum manibus uti, ſive ad effectum aliquem reſpicere, ſive leges noſtras transgredi deprehenderimus, nos vigore legis ad facti ſui rationem reddendam, eum ſiſtemus: neque enim ut ſubditos ſervaremus, pecuniis aut quapiam aliarum rerum quæ nobis ſuppeterent, pepercimus.

CAP. IV.

OPortet præterea ipſum providere, ut omnia recte atque ordine fiant in civitatibus, & primum quidem ut civitates ſub ipſo collocatæ, ſeditionibus [14] careant, ex omni parte æquitatem conſervans, & ſummo ſtudio proſpiciens ne nimium ſubditis indulgeat, & frena relaxet. §. 1. Deinde neque *opera* [15] in civitatibus negligat, ne per hanc cauſam diminuantur, vel aquarum ductus, vel ipſorum pontium [16] tranſitus, vel murorum munitio, vel cura itinerum, ſed omnia reficiat, aut ſaltem ad nos referat, ut partim ex civilibus ea reditibus, partim noſtra liberalitate queant reficere. §. 2. Neque item committat ut exactoribus [17] qui a noſtris hinc proceribus commeant, ſit in aliquo damnum ſubditis noſtris inferendi licentia, aut ut hi ſubditos noſtros gravent qui conſuetas illas juſſiones adferunt, quæ olim ad ſubverſionem eorum qui mediocriter vitam inſtituerant, de thronis tuis procedebant, nunc injungentes murorum reparationes, nunc curam itinerum, nunc imaginum, pontium, portuum, aquæductuum publicorum renovationes, locorum denique publicorum ablationes, & ædium quaſi in ſolo non juſto ædificatarum demolitiones, & id genus alia magis ad nectendas calumnias expedita: ſed ipſemet hæc ad animi ſui curam revocabit, omnia peracturus absque diſpendio. Si vero nobis viſum fuerit eam rem inſpectione indigere, ſacra pragmatica forma utemur: *quam ſane & ad tuum magiſtratum, ſi videbitur, mittemus*, qua ſecundum ipſum alteri quoque hanc inquiſitionem injungamus. Ita aliquando reſpirabunt ſubditi, ita denuo effloreſcent civitates, ita qui eas incolunt, magnum incrementum capient, neque de patriis ſedibus diffugient [18] rerum ſuarum incolatum propter præſidum improbitatem quaſi terriculamentum aliquod metuentes.

CAP. V.

SCire igitur oportet excellentiam tuam, quod unus & ſimplex hic magiſtratus, non duplex futurus ſit, ut omnia quæ fiſcus utrique prius officio præbebat, ea ſecundum deſcriptionem ſacræ huic noſtræ legi ſubjectam, tam ipſi det, quam circa ipſum verſari ſolitis, & cohorti ejus: quemadmodum & hactenus præbita ſunt. §. 1. Et publicorum tributorum exactio ipſi ſimul & obtemperantibus ei prætorianis cohortalibus incumbet: habebitque utriusque officii inſignia, tametſi plurima militaria ſunt: tamen & in vehiculo [19] ſedebit argenteo, & præcedet ipſum ſecuris, (nam & hoc conſularis imperii ſignum [20] eſt) ſimiliter & faſces [21] ipſi cum ſolennitate præibunt: obſervabitque eum univerſus exercitus, qui per eam provinciam ſtationes habet, cui curæ erit, ut & latrocinia reſecet, & injuria affectis opituletur, & ſubditos noſtros manſuetos inter ſe & modeſtos reddat. §. 2. Sed neque comitibus [22] permittet, ut ad publica tributa annuant, animumve adjiciant. Sed & inter ſpectabiles ipſe collocabitur, tametſi qui eam adminiſtrationem ſuſceperit, majoris forte ſit dignitatis, ſi quidem dignatio eorum, qui provincias regunt, talis futura eſt, qualem nos ad quamque adminiſtrationem idoneam fore judicaverimus. Ipſum vero, propter imperium quod gerit, conveniens eſt inter [23] ſpectabiles numerari, inter quos & proconſules & comites Orientis, Galatiæ, & Phrygiæ ſunt. §. 3. Unde & ipſe cauſis quæ in ejus moventur provincia, tam pecuniariis, quam civilibus & liberalibus, audientiam præbebit, uti id genus magiſtratibus licet. † Appellationes [24] quoque contra ejus ſententias interpoſitas examinabunt hic ex more qui jam pridem in ſpectabilibus magiſtratibus obtinuit, tam glorioſiſſimorum ſacrorum noſtrorum prætoriorum præfecti, quam glorioſiſſimus quæſtor, (prout jam inde ab initio traditum eſt) eo [25] quod alter jam magiſtratus civilior factus ſit admiſtis legibus, quas [26] etiam in ipſa arma imperium habere voluimus.

CAP. VI.

SEcundum legem vero nuper a nobis poſitam, ſi quæ cauſa inter provinciam ſuam mota quingentorum [27] aureorum quantitatem non excedat, quæ per provocationem delata a ſuo transferatur judice, de hac non Pacatianæ Phrygiæ comes (ut prius [28] diximus) ſed ipſe cognoſcet, etſi ex delegatione, ſive [29] noſtra, ſive alicujus glorioſiſſimorum noſtrorum procerum cauſa alicui commiſſa ſit, modo propter rationes quas nuper in conſtitutione de appellationibus lata præſcripſimus, ſpectabilis non ſit: & cauſæ finem imponet, non ut olim poſt etiam huc mittendæ, ne ob parvas occaſiones magnorum ex res diſpendiorum ſubditis noſtris anſam præbeat. Hæc autem & nos illi manifeſta faciemus. Siquidem ſtudio habet poteſtatis noſtra, non tantum ut adminiſtrationis [30] ſigna eis ex codicillis (quos vocant) præbeamus, qualia ſpectabilibus magiſtratibus attribui ſolent, ſed etiam ex mandatis [31] principalibus, quæ veteres olim principes & legiſlatores reſponſa præſidibus edita vocabant: quæ cum nos deſcripſiſſemus, juſſimus in ſacro noſtro reponi laterculo, ut inde ſemper una cum codicillis præbeantur magiſtratibus: ac hi quidem ipſum conferant officium, illa vero dirigant adminiſtrandi officio magiſtratum. Cæterum ex deſcriptione quæ ſacræ huic noſtræ legi ſubjicitur, clarum erit tum quid ipſum, cum deligitur, occaſione codicillorum officii præſtare conveniat, tum etiam quid ipſi ſimul & adſeſſori, ac cohorti ejus e publico erogabitur. Sed & ſi quos vicinarum ei provinciarum præſides circa tributarum rationem negligentes invenerit, non alium emittet, ſed ipſos ſpectabiles præſides fatigabis, ut vicinarum provinciarum præſidibus ſi ſocordiæ ſe dedant, immineant, & procurent, quo magis ea omnibus in publicum modis inferant.

EPILOGUS.

† Præſentem itaque legem nos quidem ſacrarum noſtrarum conſtitutionum volumini juſſimus inſeri: ipſe vero ea ſuſcepta, omnia ex illius præſcripto agas, immortalem perpetuo beneficii noſtri memoriam præ ſe ferentis.

Oportet [32] Lycaoniæ prætori in hunc modum præberi. Ipſi quidem annonarum capitum & reliqui ſolatii nomine, ſolidos CCC. ejus adſeſſori, ſolidos LXXII. ejus cohorti, aureos LII. Ruſum oportet eum præbere ſpectabilibus chartulariis ſacri cubiculi pro cauſa codicillorum, ſolidos IX. primicerio clariſſimorum tribunorum notariorum & laterculenſibus [33], ſolidos XXIV. ejus adjutori, ſolidos III. cohorti glorioſiſſimorum præfectorum pro juſſionibus & omni alia cauſa, ſolidos LX.

TIT. V.

DE [34] PRÆTORE [35] THRACIÆ.

NOVELLA CONSTIT. XXVI.

Imp. Juſtin. Auguſt. Joanni glorioſiſſ. ſacrorum per Orientem prætoriorum præfecto, iterum exconſuli & patricio.

PRÆFATIO.

ILlud in confeſſo eſt, quod ſi quis Thracum regionem nominet, ſtatim una cum dicto virilitas quædam animum, & militarium copiarum, bellorum [36] ac pugnæ cogitatio ſubeat. Sunt enim iſta ingenita & quaſi patrio quodam jure huic regioni attributa. Itaque &

1 Ut prætor Lycaoniæ ad centum usque apparitores habeat. 2 Ut Prætor Lycaoniæ habeat non ſolum civilis, ſed & militaris magiſtratus annonas. 3 Ἤτοι ἀποκρισιαρίους Scrimg. lege ἀποκρισιάριον. de apocriſiariis ad *Novell.* 24. *cap.* 4. Julianus hic, habeant autem & Adreſponſum, adde *Nov.* 123. *c.* 25. 4 Prætores provinciarum olim ex numero procerum electi. 5 Præſumitur gratis judicaturus, qui gratuito adminiſtrationem ſuſcepit. 6 *Novell.* 8. *c.* 7. 7 Ita appellatur *Novell.* 31. *c.* 3. alibi Præſes, *Novell.* 24. §. *hic.* 8 *l.* 13. *ff. de offic. præſid.* 9 Raptus virginis grave crimen, quin videtur id ſcelus homicidio gravius eſſe. *ut hic.* 10 *Nov.* 24. *cap.* 2. 11 Judicandum eſt ex legibus. *Inſt. de offic. jud.* 12 *Novell.* 24. *c.* 3. 13 *d. Novell. c.* 1. *in fin.* 14 *l.* 13. *ff. de offic. præſid.* 15 *Novell.* 24. *c.* 3. *l.* 7. §. 1. *ff. de offic. proconſ.* 16 *Novell.* 17. *c.* 4. 17 *d. cap.* 4. 18 *cap.* 3. §. *hic. Novell.* 24. *c.* 1. 19 Ἀπήνης ἀργυρᾶς καθεδεῖται. Scrimg. carrucam argentariam habeat. *Jul. cap.* 69. 20 Securis, & faſces inſignia proconſulis. 21 Sive virgæ. *Jul.* 22 *Novell.* 17. *c.* 4. 23 Ut Prætor Lycaoniæ inter ſpectabiles magiſtratus. 24 Si provocatio porrecta fuerit contra ſententiam prætoris Lycaoniæ, vel alterius qui in Lycaonia judicavit. *Jul. cap.* 69. 25 Iis eſt, eo ipſo, quod Prætor Lycaoniæ civilis factus ſit magiſtratus: ſimilis ratio auferret *Novell.* 24. *cap.* 1. 26 Leges imperium in ipſa arma habere: adde *l. digna vox. C. de legibus.* 27 Ut *Nov.* 24. *c.* 5. 28 *d. c.* 5. 29 Delegare qui olim potuerint. 30 Τὰ ἐγγίσια τῶν ἀρχόντων. 31 Vid. *Nov.* 17. 32 Notitia prætoris Lycaoniæ. 33 Qui laterculo inſerviunt: de laterculo alias dixi. 34 Præſidis meminit *Novell.* 8. *c.* 15. §. 28. 35 *d. Nov.* 8. *c.* 9. de officio prætoris Juſtinianei Thraciæ, & de provocationibus in Thracia porrectis. *Jul. conſt.* 19. 36 Ovidius, *Armiferæ Thraces qui vagus, alter erat.* Statius, *Mavortia Thrace.*

prius

prius a nobis ſuſcepta eſt cogitatio redigendi in meliorem ſtatum ea quæ illa loca concernunt, & hoc tempore de his, quæ longe jam agitavimus conſilio, præſentem legem tulimus. Duos [1] ſane vicarios nomine ad Longum murum [2] ſedere omnes ſcimus, quorum alter militares cohortes regit, (eſt enim magna vis militum eo in loco) alter præfectus eſt negotiis civilibus. At cum ambo vices [3] illic impleant, hic [4] quidem glorioſiſſimorum præfectorum [5], ille vero magnanimorum magiſtrorum militiæ, nunquam tamen inter ſe conſentiunt: ſed tametſi ſuas unicuique fiſcus annonas ſeparatim ſuppeditet, & alia præbet ſolatia, nihilominus unum hoc ſibi negotii perpetuo & indeſinenter ſumunt, ut contentiones inter ſe immortales exerceant.

CAP. I.

REcte igitur atque ordine viſum nobis eſt hic quoque facere, quod apud alias [6] gentes, quanquam non ita efferas, non ita militaris cuſtodiæ indigentes fecimus: & ut non hic quidem civilibus negotiis præſit, ille vero inter milites & ſolos imperitet, utrumque [7] officium in unum contrahere & præficere ei loco gravem aliquem & reverentia dignum magiſtratum, qui ex æquo tam civilia illic negotia curet, quam de venuſto & decenti ordine militum ſollicitus ſit. Nam qui provinciam moderaturum cuſtodia, omniumque rerum per ea loca adminiſtratio, & in bonum ordinem collocatio, tum etiam militia bono aliquo viro indiget, & qui idoneæ tam milites poſſit excolere, quam imperitare ex lege: quod tandem illi nomen ex vetuſtate accommodatum imponemus? aut quam appellationem amplexi, hunc generi magiſtratum aptabimus? an vero in ipſa manifeſtum non eſt, quod quemadmodum Piſidiæ rector, & ſummus Lycaoniæ magiſtratus a nobis nominatus inſtitutusque eſt, ita & hic prætor [8] nominabitur aſſumpto pietatis noſtræ cognomine? Nam ſi prætor Romanorum Imperatoris ſimul [9] & legiſlatoris locum in ſua republica tenuit: in confeſſo eſt, quod nihil prorſum hujus magiſtratum decentius, quam noſtro nomine hoc ſibi ſumi: quod hujus magiſtratum copiæ regit: & paganos ſubditos non paucos habebit, quibus ex noſtris legibus jus reddet. Denique tam civiles res, quam militares in ſemper ordine militares viri in ſummis conſtituti dignitatibus, tam militaribus illic copiis præibant, quam cæteris auxilio erant, quamvis non milites, ſed pagani exiſterent. Barbarorum enim excurſiones non mediocri opus habent præſidio. Quæ vero illos concernunt, ea committi debent uni alicui, qui ſecundum leges ipſis præire poſſit, cum multum interſit inter rectum & perverſum ordinem: & omnibus perſpicuum ſit, quod militaris [10] quidem res ſi ſola & per ſe conſiſtat, ultra quam decet, efferatur audacia: civilis vero, niſi [11] adminiſtrum habeat robur militum, infra mediocritatem auctoritate careat: utrumque vero ſi in idem cum altero concurrat omnium perfectiſſimum & abſolutiſſimum ſit, quodque tam ad gerendum bellum, quam ad tuendam pacem ſufficiat.

CAP. II.

IDeoque hujus etiam provinciæ officia copulantur, & Prætor hic Juſtinianus Thraciæ nuncupator. Si quidem enim ea quæ a nobis erunt tam codicilli hinc procedentur in forma cæterorum ſpectabilium magiſtratuum, quæ provinciæ adminiſtrationem perficiat, rationem explicantia, quæ majores noſtri [12] Mandata [13] Principis nuncupaverunt, cum qui in provincias proficiſcentes, quæ ea res ſemper & pulchre excellens habita eſt, accipiebant. At ſplendorem prætoribus addidit apud plurimas reipublicæ noſtræ gentes, & maxime Occidentales, a quibus progreſſi Romani totum (pene dixerimus) Septentrionem, & Meridiem, & multo maximam Orientis partem ſuo adjecerunt imperio. Quæ igitur in dicta a nobis lege de provincialibus [14] officiis ſcripta ſunt, quæ item de Prætore Piſidiæ [15] & Lycaoniæ [16] differuimus, ut & ipſi gratis hic deſignentur, & gratis ſe viciſſim ſubditorum noſtrorum commodis exponant: omnibus manifeſta ſunt. In univerſam enim jam imperii noſtri ditionem lex prodiit, & apud omnes vulgatiſſima facta eſt. Deſcriptum ſane & jusjurandum [17] eſt, quo magiſtratus noſtros conveniat, cum officia ſuſcipiunt, animam ſuam devovere Deo, & tueri ſubditos noſtros in æquitate & juſtitia, ab omnibus ſordibus, inimicitiis, & gratia remotiſſimos. §. 1. Cæterum cohortales ei non ultra centum [18] apparebunt, habebitque tam civilis quam militaris officii inſignia. Inſuper aderit illi etiam Adreſponſum [19] propter copias quæ illic reſident, in quas plenum habebit imperium, & quidvis cum illis ad utilitatem reipubl. & attentandi & perficiendi licentiam. §. 2. Publicorum præterea per illa loca tributorum exactio, tum ipſum, tum cohortem ejus reſpiciet: & tota cohors Prætoriana appellabitur, hinc edendis & ex ſacro epiſtolarum ſcrinio prodeuntibus, probatoriis conſtituenda, unde tales olim probatoria Vicariana quoque cohors ferebat.

CAP. III.

CUræ autem habebit, primum quidem, ut a [20] donis & muneribus puras conſervet manus: deinde ut omnem æqualitatem ſubditis noſtris tam publice quam privatim exhibeat, *& litigantibus, & inter ſe contrahentibus, quo omnem ab ipſis controverſiam depellat.* † Item ut milites quidem bellicis exercitationibus meliores & alacriores efficiat, paganos vero per legem componat, ut juſti, & ab omni improbitate & malitia immunes reddantur. quo magis hi quidem ad juſtitiam, illi vero ad virtutem & fortitudinem progreſſus faciant: & ſi belli cauſa aliqua fiat excurſio, facillime hanc expediat, utraque cohorte præſente, illa quidem alteri ſubminiſtrante in iis quæ civiles cohortales decet, copiis vero militaribus citra tergiverſationem hoſtiles inſultus propulſantibus. §. 1. Oportet inſuper, ut etiam in cauſis, ſive hæ pecunias, ſive crimina, ſive aliud quiddam concernant, audientiam [21] præbeat, & recte ſecundum leges noſtras, & absque omni affectu judicet, ne aliqui inde excurrentes, noſtram inquietent potentiam. Neque enim volumus ut collatores noſtri relicta provincia ſua a provinciæ præſidibus deſpecti, huc adcurrant. Nam ſi poſthac nobis ab his qui ex eo loco commeant, negotium fiet, omnino percontabimur adeuntes, ſi ea renunciaverint imperium in provincia gerenti: ac ſi edocti fuerimus, quod iſta non denunciaverint: cum ſumma eos increpatione remittemus in provinciam: ſi vero illi denunciaverint quidem, at provinciæ imperium gerens, aut per ſocordiam omiſit, aut turpi aliqua de cauſa legum rationem non habuit, tunc omnem animi noſtri motum in ipſum convertemus. Quemadmodum enim majores in illum erogationes fecimus, (nimirum utriusque officii) tantæque hominum multitudini eum præfecimus: ita ſi compertum habuerimus, quod indigne in hoc verſetur officio, neque remiſſe agemus, neque mediocres pœnas irrogabimus: imo *quanto ipſum altius in ſublime evehimus, ſi probe ſe gerat, tanto rurſum gravioribus eum percellemus pœnis ſi quid contra leges deliquerit.* † Ad hæc nemini [22] omnino oportet eum ſuccumbere [23], neque ſi inſigni aliqua dignitate ſit præditus, neque ſi opibus abundet: propterea enim gravioribus viris & auctoritate plenis ejusmodi tradimus officia: ne quid neceſſe habeant remittere his, qui opibus ſuis freti, aliis velint inferre injuriam.

CAP. IV.

CUrabit quoque omnia illic *opera* [24] *publica*, neque patietur, ut vel portus, vel muri, vel pontes, vel itinera, vel denique alia vitium contrahant: ſed ipſe, quæcunque ex civilibus reditibus poſſunt refici, ea procuret: ſi quid vero ex his majore [25] cura indiget, id per ſuggeſtionem ad nos referat, & rationes conficiantur, prout jam a nobis lege ſancitum eſt. † Neque enim volumus, ut qui ſolitas haſce negotiationes, item aquarum perveſtigationes, & hortorum, murorum, imaginum, aliorumque id genus reparationes (quæ quidem omnia olim abrogari placuit) exercent, hi a præfectura quam moderaris mittantur in provinciam: ſed ipſe perveſtiget ea quæ fieri debeant, & ſecundum conſtitutionem noſtram rationes illos faciat edere. §. 1. Quod ſi nobis placuerit alium ad hoc dirigere: per pragmaticas formas id efficiemus, quæ (ſi ita viſum ſit) ad tuam deferantur præfecturam. Nam ut ſubditos noſtros eripiamus & liberemus diſpendiis, propterea & magnam pecuniæ vim (ut ex parte vel ipſe noſti) deſpicimus, & ita amplis annonis tam præſides, quam cohortes & circa illos verſari ſolitos conſolati ſumus, ne per egeſtatem forte, aut ejusmodi aliquid, parum decentibus factis occupentur, ſed inſigni dignitate præditi, & de amplo [26] ſenatorum ordine ſint, & ita cum Dei & noſtri memoria verſentur in provincia. Quæ ſi nullo unquam pacto memoria neque huic exciderint, per omnia ſe ipſo pulchrior futurus eſt. §. 2. Ac ſi [27] veteres Romani conſularibus [28] tantum & prætoriis viris provinciarum adminiſtrationes demandarunt, neque nos alienum a bonis moribus faciemus, ſi talibus eas tradamus, qui exactorum hinc in provincias tendentium, & præter rationem collatores noſtros damnis involvere tentantium violentias reprimentes, hujusmodi neceſſitatem queant reſolvere. Damus etenim ei & curioſius iſta indagandi, & prohibendi, & ad nos per ſuggeſtionem nuntiandi facultatem, & ut partim ipſe per ſe ea corrigat, partim celerius ad noſtram referat notitiam: ut ſi qua in re imbecilliores ſunt, ibi vires creſcant, & ſuppleantur ſcientiæ, & juſſionis noſtræ acceſſione.

CAP. V.

HÆc etiam in ſacris ipſos admonebimus Mandatis, quæ una cum ſignis magiſtralibus trademus, ut memores juramentorum quæ præſtant, & monitorum quæ illis dabimus, prout nos noſtrumque de illis mereatur judicium, & propriam exornent vitam, & traditum gubernent officium *ſecundum noſtras leges. Quibus ipſis conditionibus* [29] *magiſtratum tradimus*, dantes illis (ut dictum eſt) omnem poteſtatem ut tam in pecuniariis, quam criminalibus, & omnibus denique cauſis judicent, & appellatio apud ipſos interpoſita ad glorioſiſſimos noſtros præfectos & glorioſiſſimum decurrat quæſtorem, qui cauſæ communem præbeant audientiam ſecundum formam earum cauſarum, quæ in ſacrum introducuntur palatium. Si quam [30] vero cauſam minorem quingentis aureis per ea loca provocatione ſuſpendi contigerit, & ſi ex delegatione vel noſtra vel judiciaria ſit, neque is cui ea cauſa delegata eſt, ſpectabilis judex ſit, ut ex illis locis appellatio ad ipſum procedat, eamque audiat in forma ſacri palatii. Ornamus enim officium ejus hoc etiam modo, & æqualem [31] conſtituimus ſpectabili comiti Orientis, & proconſulibus & comitibus Phrygiæ & Galatiæ: ut & *ipſum ſpectabile* [32] *ſit, quemadmodum harum regionum officia ſunt, atque in hac forma perſiſtat: ut interim tamen hæc noſtra lex clariſſimi provinciæ præſidis officium non minuat, ſed illo in aliis provinciæ locis conficiente*, quæ quidem propria legum ſunt: hoc ſcilicet demandatam ſibi a nobis ſolicitudinem in illis partibus in quibus conſiſtit, implente. §. 1. Subjicietur item a nobis huic legi deſcriptio [33], quæ commemoret & quid ipſum erogare pro codicillis magiſtratus, & quid ipſum circaque ipſum verſari ſolitos rurſus auferre ex publico conveniat titulo annonarum, quas etiam ſolas ipſos omni alio extra hanc cauſam lucro abſtinentes accipere permittimus. *Propterea enim per majores erogationes ampliores eos effici-*

1 Vicarii duo olim in Longo muro ſedebant, quorum unus militaris, alter civilis magiſtratus, vid. *Novell.* 8. *cap.* 1. ubi notitia dignitatum continetur §. 5. 2 Longus murus, munimentum præſidiumque Thraciarum. 3 Hoc eſt, ſint & appellentur Vicarii. 4 Vicarii igitur ex hoc loco videntur dicti, quod vices Præfectorum & magiſtrorum militum implerent. 5 Præfectis prætorio curæ fuiſſe negotia civilia, hic locus argumento eſt. 6 Piſidas *Nov.* 24. Lycaonas *Novell.* 25. 7 Ut qui Thraciæ præeſt Prætor, duorum vicariorum, qui in Longo muro ſedebant, ſolus habeat magiſtratus. Sane mihi ſuſpicio eſt, Juſtinianum rebus dictantibus deprehendiſſe, ſectiones illas magiſtratuum in civiles & militares magiſtratus, a Conſtantino Magno introductas, ipſis provinciis noxias eſſe, atque eo nomine rebus ita poſtulantibus, utrosque magiſtratus (qui antea disjuncti ac diviſi a Conſtantino) in unam poteſtatem conjunxiſſe. Vide Zoſimum de partitione illa Conſtantiniana *lib.* 2. adde *Nov.* 25. *in pr.* J. ubi manifeſte Juſtinianus reprehendit has magiſtratuum diſſectiones. 8 Nota de prætore Thraciæ. 9 Prætoris Romani autoritas. adde *l.* 2. §. 32. *ff. de origine juris.* 10 Fortitudo ſine ſapientia res barbara. 11 Vana eſt ſine viribus ira. adde *l.* 2. §. 13. *ff. de origine juris.*

12 Mandata provinciarum rectoribus dabantur ab ipſo Imperatore, ne provinciæ bene regendæ atque adminiſtrandæ, ipſi rectores, inſcitiam prætexerent. 13 De quibus vid. *Nov.* 17. 14 *Novell.* 8. 15 *Novell.* 24. 16 *Novell.* 25. 17 *Novell* 17. 18 *Ut Novell.* 24. *cap.* 1. *Nov.* 25. *c.* 1. *in fin.* 19 Quid eſſet adreſponſus, dixi ad *Novell.* 24. 20 Adde *l.* 6. §. 3. *ff. de offic. proconſ.* 21 Facit *l.* 19. §. 1. *ff. de offic. præſid.* 22 *Nov.* 25. *cap.* 2. 23 Id eſt, connivere: aut tales ejusmodi metuere. 24 *d. Nov. cap.* 4. §. 1. Opera publica, portus, muri, pontes, itinera, & his ſimilia. adde *l.* 7. *C. de ſacroſ. Eccleſ.* 25 Ut non poſſit ſumptu publico refici. 26 Rector Thraciæ honore ſenatorio inſignitus. 27 Provinciarum adminiſtratio olim a Romanis conſularibus tantum & prætoriis viris demandata. 28 Vid. *tit. de offic. proconſ. & præſid.* 29 Ea & quidem tacita conditione magiſtratui quis præficitur, ut ſecundum leges judicet. 30 Ut a non ſpectabilibus Thraciæ appelletur ad Prætorem ipſum Thraciæ. 31 Prætor Thraciæ æqualis Comiti orientis & proconſulibus. 32 Prætor Thraciæ, ſpectabilis. 33 Id eſt, notitia.

mus,

mus, ut & ipſi ſubditos noſtros undique conſervantes, & juramentorum quæ præſtare ſolent, memores, ipſis hanc nobis factis remunerationem reddant.

† Atque hanc ſane præſentem legem habebit quidem legum volumen, ſed thronus tuus ſuſceptam eam & memoriæ mandatam perpetuo conſervet in opere. † Oportet autem prætori Thraciæ annonarum, capituum, & reliqui ſolatii nomine præberi, ſolidos CCC. ejus adſeſſori, ſolidos LXXII. ejus cohorti, aureos LII. Occaſione vero codicillorum præbere oportet eum ſic: ſpectabilibus tribus chartulariis ſacri cubiculi, ſolidos IX. primicero clariſſimorum tribunorum notariorum, & laterculenſibus, ſolidos XXIV. cohorti glorioſiſſimorum præfectorum pro juſſionibus & omni alia cauſa, ſolidos XL[1].

TIT. VI.
DE[2] COMITE[3] ISAURIÆ[4].
NOVELLA CONSTIT. XXVII.

Imp. Juſtin. Auguſt. Joanni glorioſiſſ. ſacrorum per Orientem prætoriorum præfecto, iterum exconſuli & patricio.

PRÆFATIO.

Quod quibusdam ante nos imperatoribus, ut in Iſaurorum regione facerent, per imaginem & figuram in mentem venit, id nos re ipſa jam per ipſam operum efficaciam tam in Galatia[5] prima, quam Pacatiana[6] Phrygia confecimus, *Vicarii officio* (ut prius appellabatur) cum civili adunato, & una utrinque cohorte conſtituta, & ipſis (ut oportuit) exornatis, neque non utrique pro vetere appellatione *Comitis* nomine impoſito: ut ille quidem *comes Galatiæ primæ* nuncupetur; is vero nominetur *comes Pacatianæ Phrygiæ*, utrumque horum ipſorum noſtro comitante cognomine.

CAP. I.

Idemque hoc & in Iſaurorum provincia præcipimus. Neque enim volumus, ut qui de cætero in hoc conſiſtit officio, duplicibus utatur codicillis, & *ſumat quidem civilis officii appellationem, ſumat vero etiam militaris poteſtatis ſigna*[7], & duplex nomen circumferat, cum res plane ſit eadem: ſed jam inde ut unitum officium habeat, ſtatuimus, quod ipſum & armis provideat, & publica in ſe recipiat, omnia ſub ſe contimens, & una cohorte utens, quæ *Comitiana*[8] appelletur: & ſuæ militiæ probatorias ferat ex ſacro libellorum ſcrinio. † Obveniat autem omnino & is magiſtratus gratis, neque quidquam exhibebit numerabitve pecuniæ. Et ut ipſe quoque puris utatur manibus, quemadmodum reliqui, ad ipſum nuper a nobis editam legem tranſmiſimus. † Sed præter codicillos, qui & ipſum inter ſpectabiles adſcripſerunt, dabimus ei ſacra etiam præcepta, quæ Mandata[9] principis *a veteribus nuncupantur*, & *a nobis rurſus in rempubl. ſunt illata*, ex quibus intelliget quæ ſingulatim ad ejus pertineant ſollicitudinem, tam in publicis omnibus, quam privatis contractibus, quidquid præterea venuſtum & decorum eſt, ne quid fiſcus ſentiat diſpendii, & ſimpliciter quæcunque ipſum facere convenit, ex iis illi manifeſta fient.

CAP. II.

Hoc unum ſciat, quod & ipſe inter *Spectabiles* magiſtratus collocatus eſt, & appellationes apud illum interpoſitas glorioſiſſimorum ſacrorum noſtrorum prætoriorum Præfecti, tum etiam glorioſiſſimus Quæſtor noſter, audient, quemadmodum & Auguſtalis, & Proconſulis, & trium Prætorum nuper a nobis in Piſidia[10], Lycaonia[11], Thracia[12], inſtitutorum, & *Comitis Orientis*[13], & inſuper Comitis Pacatianæ[14] Phrygiæ & Galatiæ[15] primæ. † Quod ſi qua in Iſauria cauſa minor quingentis aureis ſit, & poſtea per provocationem ſuſpendatur, huic & ipſe audientiam accommodabit, *in forma ſacrorum auditoriorum.* Nam & hoc illi concedimus, dignitatis illi pleniorem magiſtratum in hac etiam parte efficientes.

EPILOGUS.

† Tua igitur excellentia ad prædictorum magiſtratuum imitationem, ea quoque quæ hunc concernunt, conſtituat. † Subjicimus enim & deſcriptionem huic noſtræ legi, declarantes quid ipſum cohortemque ejus, & ejus adſeſſorem ex publico ferre, quid item nomine codicillorum magiſtratus dare conveniat. † Ac noverint qui hoſce a nobis nuper ad novam pulchritudinem redactos magiſtratus ſuſcipiunt, quod & pecunias, quæ continue pro officiis offerebantur, omnino recuſare, & quæ non provenerant, de noſtro tam ipſis quam ipſorum adſeſſoribus dare, & cohortibus largiri, quæ ab aliis ablata erant, & ipſis præſidibus majora adſignare ſolatia ſuſtinuimus, in hoc tantum, ut undique ſubditos noſtros immunes a diſpendiis conſervemus. † Quod ſi quos vicinarum illi provinciarum præſides negligentius agere circa tributa publica deprehendas: non alium emittes, ſed ipſos ſpectabiles magiſtratus fatigabis, ut vicinarum provinciarum præſidibus ſi ſocordiæ ſe tradant, immineant: & efficiant, ut omnibus hæc modis inferant, quo magiſtratus multo pulchrior ſit & præſtantior, quam dudum.

Oportet Iſauriæ comiti pro annonis præſtari ſolidos CC. ejus adſeſſori, ſol. LXXII. cohorti ejus, aureos LII. Oportet item ipſum præbere occaſione codicillorum ſic: Spectabilibus tribus chartulariis ſacri cubiculi, ſolidos LX. primicerio clariſſimorum tribunorum notariorum & laterculenſibus, ſol. XXIV. cohorti glorioſiſſimorum præfectorum pro juſſionibus, & omni cauſa, ſolidos XL.[16]

TIT. VII.
DE[17] MODERATORE[18] HELENOPONTI.
NOVELLA CONSTIT. XXVIII.

Imp. Juſtin. Auguſt. Joanni præfecto prætorio.

PRÆFATIO.

Quod pulchre & longo ante tempore concinnatum adunatumque & in ſua jam firmitate compoſitum extitit: id ſane novare aut dividere abſque rationabili cauſa, confirmati validique imperii non eſt. Neque enim in verborum[19] multitudine, ſed in vero & juſto rerum effectu robur imperii collocandum eſt. Et tamen circa duos[20] illos (ut vocant) Pontos, nempe *Helenopontum*[21] & *Pontum Polemoniacum*, tale quiddam factum eſſe didicimus. Cum enim ſub unum antea præſidem ordinata eſſet provincia, duo conſtituti ſunt, neque[22] publica id neceſſitate exigente: neque alio aliquo rationabili prætextu ſubſiſtente, quem expedite aliquis & facile inveniat. Adeoque amplum ejus facti teſtimonium res ipſa præbet, cum in hodiernum uſque diem uno tantum publicorum tributorum & diſpoſitionum tractatore utraque utatur provincia. Ac ſi quis urbes quæ per utramque ſunt enumeret, vix unius provinciæ juſta & ſufficiens menſura reddet. Et modo *Helenopontum* quidem octo[23] urbes implent, hoc eſt Amaſia, Ibora, Euchaita, inſuper & Zela, & Andrapa, & quæ ad climacas hoc eſt gradus, ſita ſunt, Sinopa, & Amiſus, antiquæ urbes, ſed & Leontopolis, quæ & ipſa jam inter urbes numeratur: aliæ vero quinque Polemoniacum[24] Pontum continent: Neocæſarea, & Commana, Trapezus, & Ceraſus, & Polemonium: Pityus enim & Sebaſtopolis inter caſtra potius quam urbes numerandæ ſunt: ut intra hoſce terminos uterque Pontus conſiſtat. † Poſt quos tam noſtra conſtituta eſt *Lazica*, in qua urbs Petræon eſt, quæ noſtro beneficio & eſſe & nominari urbs cœpit, quæ nunc noſtræ pietatis nomine utitur, & *Juſtinianea* appellatur. Archæopolis quoque & Rhodopolis, maxima & antiqua caſtra: in quibus plane etiam ea caſtra ſunt, quæ nos a Perſis recepimus. Scandis & Sarapanis & Muriſius ac Luſiris & ſi quid aliud præterea a nobis in Lazis elaboratum eſt. † Hanc deinde *Tzanorum*[25] regio excipit, ſub noſtro nunc primum imperio Romanorum ditioni adjuncta: quæ & ipſa urbes partim nuper factas ſuſcipit, partim mox futuras ſuſcipiet. † Poſt iſtam aliæ item gentes conſiſtunt, Suani, & Scymni, & Apſilæ, & Abaſgi, & aliæ, quæ omnes (permittente Deo) vel noſtræ, vel ſociæ ſunt.

CAP. I.

Sed ad iſta quidem nos de his locis inſtituta oratio detulit, nunc autem denuo ad Pontos & illorum unitionem revertamur. Ambos[26] enim illos Pontos, tredecim comprehenſos urbibus, iterum nunc in unam provinciam contrahimus, aſſignamusque ipſis tam veterem unitionem, quam modernam appellationem. Namque ab omnibus *Helenopontus* nuncupator: quod illi nomen[27] a pientiſſimo principe Conſtantino impoſitum eſt, occaſione honeſtiſſimæ ſuæ matris, Helenæ ſcilicet pientiſſimæ mulieris, quæ nobis etiam ſacrum Chriſtianorum ſignum[28] invenit. Vetus enim illud nomen *Polemonis*, quo plerique in Ponto tyranni uſi fuerunt, dehinc quieſcito: primum, quia[29] tyranni extitit: ſecundo, quia urbem de ſuo nomine appellatam habet, ſcilicet Polemonium: tum etiam, quia pulchrius[30] fuerit, regiones Chriſtianorum & regum nominibus deſignare, quam his quæ polemi, hoc eſt belli, & tumultus præ ſe notionem ferunt.

CAP. II.

Omnes autem illæ tredecim urbes unius ſunto provinciæ, ut tamen neque[31] alterutri in iis metropoli (Amaſiæ[32] ſcilicet & Neocæſareæ[33]) metropolis[34] nomen detrahatur: & Dei amantes earum epiſcopi, metropolitani[35] quidem in[36] hac urbe: qui vero ſub metropolitanis collocati ſunt, ab his qui metropoles ſub cura ſua habent (ut hactenus in more fuit) ordinentur, nihil enim circa ſacerdotium illarum innovamus, cum multas ejusmodi inſtitutiones inter Dei amantiſſimos epiſcopos *in una etiam provincia* exiſtere, tam vetuſtum ſeculum quam quod per nos modo exornatur, noverit. Et cum imperio quidem inducitor illis unus utriusque provinciæ præſes, cognomento *Moderator*[37], quem quis vulgari lingua uſus *Harmoſten* appellet, quandoquidem & moderatoris nomen vetuſtum eſt, Romanaque amplitudine dignum: & ipſe *Harmoſtes*[38] quidam olim magiſtratus erat, qui e Lacedæmone hinc inde per omnem ejus ditionem dirigebatur.

CAP. III.

Unde qui id officium ſuſcipit, *Moderator Juſtinianeus Helenoponti* nominator: obtemperantoque illi per eam provinciam ſtationem agentes militares copiæ. † Habeto etiam Adreſponſum[39]. cujuscunque[40] conditionis homines, omnes ſe illi ſubmittunto ſine ulla prærogativa privilegii. † Audientiam quoque præbeto in cauſis tam pecuniariis quam criminalibus, & aliis minimis quidem, ſine ſcripto & gratis: majoribus vero, licet ſcriptis intervenientibus, eo tamen ſumptu quem ſacra noſtra præſcribit conſtitutio. Item qui hunc magiſtratum ſuſcipit, is utriusque officii annonas ferto, ſurgentes uſque in ſeptingentos vigintiquinque aureos, unaque utitor cohorte, & publicorum tributorum decurſio & periculum idem & commune eſto tam contra eum qui officium obtinet, quam contra cohortem, quandoquidem & ipſa in unam coibit formam, & inter ſe conglutinabitur, quemadmodum is ordinaverit qui ſupra provinciam poſitus eſt. † Sed & magiſtratus Adſeſſor ſeptuaginta duos ex publico aureos[41] capiet: & cohors ex ambabus prioribus

1 Dat. 15. Kal. Junii Beliſ. V. C. *Julian.*
2 Præſidem vocat *Nov.* 20. *c.* 4. 3 6. *Eclog.* 10. De officio prætoris Iſauriæ, & de appellationibus in eadem provincia porrectis, vid. Jul. *conſtit.* 20. 4 De Iſauria vid. Ammianum 14. & de Iſauriæ criminibus. 5 *Nov.* 8. *c.* 3. *Nov.* 24. *cap.* 4. 6 *d. Nov. cap.* 2. & *d. cap.* 4. 7 Inſignia, *Jul.* 8 Cohors comitiana, *ut hic:* apparitio comitiana. 9 *Novell.* 17. 10 *Novell.* 24. 11 *Novell.* 25. 12 *Novell.* 26. 13 *Novell.* 8. *c.* 5. 14 *Novell.* 8. *c.* 2. 15 *Novell.* 8. *c.* 3. 16 Dat. 15. Kal. Jun. Beliſ. V. Coſ. Julian.
17 Præſidem vocat *Nov.* 8. *c.* 15. & 26. 18 Περὶ τοῦ μοδεράτωρος τοῦτέστιν ἁρμοστοῦ ἑλενοπόντου. 6. *Eclog.* 11. *de offic. moderatoris utriusque Ponti*, id eſt, *Helenoponti*, Jul. *conſt.* 27. 19 Imperii robur non conſiſtit ἐν ὀνομάτων πλήθει ἀλλ' ἐν ἀληθείᾳ πραγμάτων, id eſt, non conſiſtit in verbis, ſed in agendo. 20 Duæ provinciæ Helenopontus & Pontus Polemoniacus hac conſtitutione uniuntur. 21 Pontus duplex, Helenopontus & Pontus Polemoniacus. 22 Reprehendit partitionem Elam Conſtantinianam, quem meminit Zoſimus *lib.* 2. 23 Octo urbes in Helenoponto. 24 Pontus Polemoniacus quinque urbes habuit. vid. *l. ult. Cod. de offic. magiſtri mil.* 25 De quibus dixi ad *Novell.* 1. *ſupr. hic.* 26 Ut duorum Pontorum unus ſit præſes, moderatoris appellatione decorandus. 27 Helenopontus unde dicitur. 28 Id eſt, lignum crucis Domini, tribuitur enim Helenæ inventio crucis Domini. vid. Ruff. 1. *cap.* 7. 8. 29 Tyranni nomen fugiendum. 30 Pulchra nomina rebus & perſonis imponenda. 31 In una provincia plerumque duæ metropoles: *ut hic:* ſic provincia Syriæ Phœnices, quamvis una ſit, duas tamen metropoles habet *l. un. Cod. de metropoli Beryto.* & provincia Paphlagoniæ, *Novell.* 28. *c.* 1. *in fin.* 32 Amaſia metropolis Helenoponti. de qua vide Euſebium 2. de vita Conſtantini. 33 Neocæſarea, metropolis Ponti Polemoniaci. 34 Metropoles conſtituere Princeps poteſt. dixi *Nov.* 11. & *l. unic. C. de metropoli Beryto.* 35 Epiſcopi metropolitani, epiſcopi metropoleωn. 36 Ut Amaſiæ & Neocæſareæ civitatum Epiſcopi, in Conſtantinopolitana civitate conſecrentur. 37 Moderator Helenoponti. 38 Harmoſtes quis: hujus etiam meminit Pauſanias 2. *Bœotic.* & Appianus. 39 Vid. *Nov.* 24. *c.* 4. *Nov.* 25. *c.* 1. *in fin. Nov.* 26. *c.* 2. §. 1. 40 *l.* 3. *in fin. ff. de off. præſid.* 41 Solidos, Jul.

una facta, quadringentos quadraginta ſeptem aureos feret, & tremiſſem.

CAP. IV.

Inſuper[1] qui hoc fungitur officio, neque Vicarios[2] in locum ſuum per urbes dimittet: (obſervabitur enim & id quemadmodum in ſacris noſtris continetur mandatis) ſed ipſe oberrando urbes luſtrabit, nulla omnino lege aut ſacra forte pragmatica forma prohibendus, tametſi præcedens tempus tale quid juſſerit. † Stativaque[3] aget[4] ubicunque illi viſum fuerit, vel in una metropoleon, vel in aliis urbibus, ſi modo ad ejus ſuſtentationem urbs per omnia ſufficit. † Sordium ipſe & lucri abſtinens, omniaque citra incolarum diſpendium gerens. Nam neque ipſe, neque cohortalis, neque miles ipſum comitatus a collatoribus aliquid capiet, aut gratis ſumptum faciet, aut etiam collatores noſtros vel ipſe atteret, aut comitantes ipſum milites hoc ipſum agere permittet, hoc etenim & ipſum pars eſt noſtrorum mandatorum. † Ipſe certe ſacramenti[5] memor quod præſtitit, & quod *gratis officium ſuſcipit*, quodque tam magnum annonarum incrementum meruit, nunquam quidquam auſit accipere, niſi magna id cum pœna velit reſtituere: neque ut cohors per ejusmodi occaſionem tale quid vel exigat, vel oblatum accipiat permittens. Et niſi procuraverit, ut milites ipſum annonis ſuis contenti ſequantur, neque ipſe juſtam indignationem effugiet, irrogatumque ab ipſis damnum compelletur ex eorum annonis exigere, & hoc collatoribus ſarcire. §. 1. Propterea certe majores hoſce magiſtratus auctoritatiſque pleniores tam[6] multitudine apparitorum (centum enim illum cohortales habere volumus) quam dignitatis magnitudine[7] (ſiquidem ſpectabilem illi magiſtratum efficimus) eſſe volumus, ut neceſſitatis tempore amplioribus utamur magiſtratibus: & qui noſtris ſubſervire poſſint juſſionibus. Quid enim facerent hi qui vetere forma præfuerunt provinciis, qui cum paucos circa ſe haberent, pauciſſimis ipſi imperitabant, modicaque admodum ferentes e publico, plurima dantes, rapere cogebantur, & unum hoc habere ſtudio, ut ſequentibus & undique ipſis imminentibus creditoribus occaſione pro officio datorum nonnihil gratiæ referrent & beneficii? Quibus rebus noſtros conſueverunt auctionari ſubditos, impios juxta & periculi plenos ſibi reditus conquirentes.

§. 2. Harum nos rerum indignitas permovit, ut non ſolum exinde provenientibus lucris[8] renunciaremus, ſed & de noſtro magnos inſuper ſuſtineremus ſumptus: & ſi quibus ſpecies aliqua magiſtratus interveniente pretio a deceſſoribus noſtris tradita eſſet, adhibita id medicina curaremus, atque hoc genere tributi collatores noſtros redderemus liberos, & officia ſuſcipientibus de noſtro ſolatium introduceremus, quo magis hos quoque libertatis participes efficeremus. Siquidem in parato nobis eſt, Deo, (ut apparet) talia largiente, ut non ſolum Afros, & quæ ibidem gentes ſunt libertate donemus, ſed etiam ut eos, de quibus in meditullio quodammodo noſtræ reipublicæ ſingulis ferme annis nova auctio inſtituebatur, neque tamen dabatur ſub eodem manere *cauponatore, ſed per modica intervalla nunc hujus, nunc illius poteſtati ſubdebantur*, hujusmodi diſpendio & turpitudine liberemus. Hanc nos gratiam Deo referendam putavimus, qui Imperii nobis coronam impoſuit, qui communi omnium calculo per patrem noſtrum purpuram nobis donavit, qui denique tot tantasque in nos liberalitates explicuit, quantas nulli majorum noſtrorum unquam dedit.

CAP. V.

Oportet igitur, ut qui ad hoc officii accedit, ſciens prudensque quam multis hominibus, quam multis præſideat urbibus, quam venerandus item futurus ſit, mutata dignitatis forma ex Conſulari & Correctoria in majorem magiſtratum & ſpectabilem, per omnia ſubditis parcat, & indemnes ipſos tueatur, puris etiam ubique utatur manibus, & publicum augeat, ad ejusque commoda omnem referat providentiam: privatim quoque ſordibus[9] & muneribus abſtineat: & civitatibus publice ſimul & privatim ſua jura decernat, oberrando eas perluſtret, & medeatur, nihil lucri cauſa faciat: neque parvum neque magnum, ſed bonum & memorabile nomen appetat, & diligenter, ſancteque per omnia datum jusjurandum obſervet, in omnibus denique gratioſum ſe nobis exhibeat.

§. 1. *Cavebit vero etiam, ut quod præcipue in Ponto committi ſolet, ejus rei cuipiam facultatem det, ut nempe titulos*[10] *imponat prædiis*, vel alienis ædibus, ſiquidem hoc[11] ſolummodo fiſci proprium eſt, & regiarum domuum tam noſtrarum quam pientiſſimæ Auguſtæ. Si vero ſub alterius appellatione tabulas ſive titulos impoſitos deprehendat, tam ipſas protinus detrahet[12], quam eum qui illas affixerit, perveſtigabit. At ſiquidem is qui ſe rei dominum eſſe dicit, hoc fuerit, extemplo illius[13] rebus publicos imponet titulos, prius his titulis, quos ipſe appoſuit, ad[14] caput ejus impactis confractiſque. Si vero alienarum rerum procurator fuerit, tam titulos (ut diximus) ad[15] ejus caput confringet: quam modicis[16] etiam tormentis eum ſubjiciet, quo magis hæc perdiſcens *is cujus cauſa id factum fuerit, cognoſcat*, quod neque ipſe per ſe, neque per certos ſatellites, aut per eos qui in hoc aſſumuntur, ut explendæ ejus avaritiæ ſatagant, ſubditos injuriis afficere liceat.

CAP. VI.

Conſimiliter oportet, ut ipſe ſpectabilis Moderator latrocinia exercentes, & habendi ſtudio alios defraudantes, mulieres denique, bona, jumenta, & ejus generis alia rapientes, reprimat, quo incontaminatum jus conſervet, & nos recte hoc videamur cepiſſe conſilii: neque quibusdam per provinciam graſſantibus, ipſis vero ejus facti vindictam non repetentibus, pœnitentia nos inceſſat, quod latrunculatores & violentiarum repreſſores ceſſare fecerimus[17]: propterea enim illi etiam milites ſubmiſimus, ut illorum manu inſtructus, difficilius queat ab inſultantibus expugnari.

CAP. VII.

Hæc nos illi ſtrictim & ſub compendio commendata eſſe volumus. Nam quæ per partes gerenda ſunt, ea manifeſte perſpiciet tam ex lege, quam[18] cum magiſtratus ordinaremus, in commune omnibus deſcripſimus, quam ex mandatis principalibus, quibus illi datis explanabimus quomodo magiſtratum diſponet tractabitque. Atque hæc agens, non ſolum nobis ingratus non erit, ſed etiam Deo ſimul ac nobis animam ſuam devovebit, & pro magiſtratu denique bene geſto bonam remunerationis ſpem concipiet. † Subjicietur autem & quædam recenſio[19] huic ſacræ noſtræ legi, per quam clarum fiet, quid ipſum, & adſeſſorem, cohortemque ejus ex publico percipere, quid item ipſum pro codicillis magiſtratus præbere conveniat: ut edoctus quanta in ipſum conferatur liberalitas, & ad quantam moderationem impenſa pro codicillis ab ipſo facienda redacta ſit, rebus ut æquum eſt & recte utatur, majorum inſuper gentium & plurium hominum imperium ſperans, ſi his quæ in manibus habebit, convenienter utetur.

CAP. VIII.

Porro damus huic quoque, ut appellationes[20] in ſpectabilium magiſtratuum forma ab ipſo huc tranſmiſſæ, tam apud glorioſiſſimos præfectos, quam glorioſiſſimum noſtrum quæſtorem vice ſacræ conſultationis diſceptentur. At ſi quæ cauſæ minores quingentis aureis apud aliquos in ſua provincia motæ, (tametſi ex delegatione forte) non tamen apud ſpectabilem actæ per provocationem ſuſpendantur, tunc & in hoc gravior venerabiliorque factus, augmenti a nobis in ipſum collati meminerit, & ita in rebus gerendis verſetur, ut omnibus ſubditis & nobis ipſis & ante nos Deo ſimul ac legi irreprehenſibilem ſe præbeat.

EPILOGUS.

† Hæc igitur omnia pernoſcens excellentia tua, & tam magnas illi annonas addat, & ita ample eum dignitatis effectum ſciat, ut floris & dignitatis jam nunc a nobis illi traditæ cupiditate multis hunc conſequi merito affectabile ſit[21].

TIT. VIII.
DE PRÆTORE[22] PAPHLAGONIÆ.
NOVELLA CONSTIT. XXIX.

Imp. Juſtin. Aug. Joanni præfecto prætorio.

PRÆFATIO.

Paphlagonum gens & antiqua, neque ignobilis olim extitit: in tantum quidem, ut & magnas colonias deduxerit; & ſedes in Venetiis[23] Italorum fixerit, in quibus & Aquileia omnium ſub occidentem urbium maxima[24], & quæ multoties cum ipſis etiam regiis certamen ſuſceperit, condita fuit.

CAP. I.

Hanc ſane Paphlagonum gentem Honorii pientiſſimi principis temporibus diminutionem paſſam, & aliquot amiſſis urbibus nulla utili de cauſa veteris illius contentionis & rigoris remiſſionem amplexam, nos denuo ad priſtinam formam reducendam eſſe, ipſam quoque Paphlagoniam ad inſtar unius civitatis redigendam, & quæ in duobus jam Pontis[25] fecimus, eadem putavimus & in ipſa conſtituenda: ut qui harum gentium adunatum imperium, & unum ex duobus prioribus, (nempe Paphlagoniæ & Honoriadis) factum tenet, is prætor nuncupetur (quod nomen & ipſum Romanum eſt, & provinciarum rectoribus accommodatum) & una utatur cohorte ex duabus prioribus conglutinata, quam & centum virorum numerus ſupplebit. Imminebit autem omnino hic quoque tributis[26] publicis exigendis, tam quæ Paphlagones, quam quæ Honoriadis olim incolæ pendebant. Præterea omnibus ex æquo urbibus provideat, quas utraque prius habuit provincia, hoc eſt in Honoriade quidem, Pruſiadi, Cratiæ, Hadrianopoli, Tio, Claudiopoli, & Heracleæ. Tametſi enim ex ipſis quædam, ut Pruſias[27], Heraclea, & ipſa provinciæ metropolis & caput, Claudiopolis[28] ſcilicet ex Bithynia prius illi aſſumptæ ſunt, tamen ex quo ſemel eo tranſmigrarunt, magnæ curioſitatis[29] eſſe putavimus, denuo ipſas ad Bithynos reducere, & formam perturbare veterem. Unde hæ ſelectæ urbes, & in Honoriade prius exiſtentes, erunt jam nunc & ipſæ pars Paphlagoniæ. Inter ipſos vero Paphlagonas juriſdictionem habebit in alias ſex urbes, quæ jam inde ab initio ad eam provinciam pertinent, nempe Germanicopolim, Gangram[30], Pompejopolim[31], Dadybros, tumulos Amaſtridis[32], & inſuper Jonopolim. Et duodecim omnino totius provinciæ urbes erunt quantum ad præſens inſtitutum. Cæterum circa ſacerdotia nihil innovamus, ſed Metropolitani qui olim ſacerdotia hic ſuſcipiebant, tam in eodem manebunt ordine, ipſorum ordinatione quoad locum non mutanda, ſed ab hujus almæ urbis beatiſſimis Patriarchis ordinandi, quam quos ſub ſe poſitos hactenus ordinarunt, eos & nunc ordinantes, non de illis inter ſe diſſideant.

1 Jul. *c.* 105. 2 Τοποτηρητάς. *Scrimg.* 3 Stativa ὑποδοχὴν appellant Græci. *Scrimg.* domicilium, *ſa demeure & ſa reſidence.* 4 Id eſt, morabitur. 5 De quo vide *Nov.* 8. 6 Magiſtratus eo honoratior, quo titulum habet digniorem, & majorem cohortalium numerum. 7 Moderatoris honorem habentes inter ſpectabiles ſunt judices. Jul. *c.* 150. 8 Turpia lucra bonus princeps non admittit. Caligula ex captura proſtitutarum redigebat, quantum quæque uno concubitu meruiſſet, Sueton. *in Calig.* 40. contra quam Alexander Severus, qui lenonum vectigal meretricum & exoletorum in ſacrum ærarium inferri vetuit, quanquam ſumptibus publicis ad inſtaurationem theatri, circi, amphitheatri & ærarii id deputaſſe dicitur, Lampridius *in Alexandro Severo.* Veſpaſianus ex lotio. Sueton. *in Veſpaſ.* 23. alius ex umbra, *Plin.* 2. Michaël Paphlago pro aëre ὑπὲρ ἀερικοῦ, id eſt, ſpiritu aërio ac cœlo vectigal exegit, *Cedren.* hinc apud Harmen. *lib.* 1. *tit.* 4. *c.* 47. περὶ ζημιῶν ἀερικῶν (quanquam ibi legitur ζητουμένων) & Peſcenninus Niger *apud Spartianum.* vos terras veſtras levari cenſitione vultis, ego vero aërem veſtrum cenſere vellem. Procopius tamen ἀερικῶν interpreatur φορὰν ὥσπερ ἐξ ἀέρος φερομένην, id eſt, novam exactionem & de cœlo excogitatam. vide Cujac. 10. *obſ.* 7. 9 *l.* 6. §. 3. *ff. de off. proconſ.* 10 *Nov.* 17. *c.* 15. 11 Titulos imponere ruſticis prædiis vel ædibus alienis, fiſci vel Cæſaris tantum proprium eſt. Jul. *cap.* 106. 12 Dixi ad *l.* 2. *Cod. ut nemo privat. l.* 1. *C. ut nem. liceat ſine judicis autor.* adde *Novell.* 29. *c.* 4. 13 *d. c.* 15. 14 Εἰς κεφαλὴν αὐτοῦ περιορρήξας. 15 Κατεάξει κατὰ τῆς αὐτοῦ κεφαλῆς. 16 Πικραῖς, id eſt, acerbiſſimis. Jul. 17 *Nov.* 8. *c.* 13. 18 *Novell.* 8. 19 Κατάλογος, deſcriptio, quæ & alibi ἀπογραφὴ, ac notitia: ſed & λόγος dicitur. 20 De provocationibus moderatori Helenoponti porrigendis, ut eadem illi moderatores teneant jura, quæ alii ſpectabiles, de quibus ſuperioribus Nov. dictum. 21 Dat. 25. Kal. Auguſt. Conſtant. Beliſ. V. C. *Jul.* id eſt, anno 535.
22 Ἤτοι στρατηγοῦ 6. *Eclog.* 11. de provocatione Prætoris Paphlagoniæ vel Honoriados porrecta, & de aliis provocationibus in diverſis provinciis porrectis. Jul. *conſt.* 25. & *conſt.* 28. *de off. præt. Paphlagonia.* 23 Solinus, Paphlagonia inſignis loco Heneto, a quo (ut Cornelius Nepos perhibet) Paphlagones in Italiam tranſvecti, mox Veneti ſunt nominati. Solinus 6. 46. Plin. 6. *cap.* 2. Quo loco, inquit, Henetos adjecit Cornelius Nepos, a quibus in Italia ortos cognomines eorum Venetos credi poſtulat. Henetorum etiam meminit Liv. 1. *decad.* 1. *in princip.* Strabo 5. 24 Auſonius tamen *in claris urbib.* Aquileiam nonam facit. *Non erat iſte locus: merito tamen aucta recenti, Nona inter claras Aquileia celebris urbes Itala ad Illyricos objecta colonia montes, Mœnibus & portis celeberrima.* 25 *Nov.* 28. 26 *Nov.* 8. *c.* 8. 27 Pruſias metropolis olim Bithyniæ, condita a rege Pruſia, eo ſcil. qui Annibalem recepit: vide Strabon. 12. 28 Claudiopolis, metropolis Paphlagoniæ. olim Cythinis. Dion. *in Adrian.* 29 Id eſt, non utile eſſe duximus. 30 6. Plin. 2. Inde concilium Gangrenſe, tempore Sylveſtri Papæ. 1. *tom.* 1. *conſ. diſt.* 15. *c. Annotatio.* unde dicta, vide Strabon. *lib.* 12. 31 Quæ antea Eupatoria dicebatur, condita a Mithridate. Solin. 47. & 2. Plin. 2. 32 Olim Seſamum oppidum, 6. Plin. 2.